

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

P/12/088
LKR-4100-05-01/2012

Kraków, dnia kwietnia 2012 r.

**Pan
insp. Mariusz Dąbek
Małopolski Wojewódzki
Komendant Policji
ul. Mogilska 109
31-571 Kraków**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r. poz. 82), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie skontrolowała Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie w zakresie wykonania w 2011 r. budżetu państwa, w części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz w zakresie wykonania planu finansowego Funduszu Wsparcia Policji.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole podpisanym w dniu 18 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie w 2011 r. planu finansowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Policji. Pozytywna ocena wynika z ogólnie prawidłowych, rzetelnych, gospodarnych i celowych działań w kontrolowanym zakresie, a zastrzeżenia NIK dotyczą m.in.:

- przekazania 192 456,06 zł, przeznaczonych na wydatki Komendy, na rachunek dochodów budżetu państwa,
- zaciągnięcia dwóch zobowiązań – łącznie na 514 796,50 zł – bez upoważnienia określonego planem finansowym Komendy,
- udzielenia zamówienia na dostawę chromatografu gazowego z detektorem masowym oraz spektrofotometru w podczerwieni FTIR z naruszeniem art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.) oraz
- przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów Komendy z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.).

Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny cząstkowe.

1. Na pozytywną ocenę zasługuje realizacja przez Komendę dochodów budżetowych w 2011 r. Zaplanowano je na 2 572,0 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 3 117,2 tys. zł, tj. w kwocie o 21,2% wyższej. Równocześnie były one o 7,0% wyższe od dochodów osiągniętych w 2010 r. (2 913,5 tys. zł). W rozdziale 75404 *Komendy wojewódzkie Policji* plan dochodów zrealizowano w 117,2%, a głównymi źródłami dochodów były: sprzedaż składników majątkowych (§ 0870) – 278,0 tys. zł, różne dochody (§ 0970) – 245,1 tys. zł, opłaty za koncesje i licencje (§ 0590) – 239,9 tys. zł. W rozdziale 75405 *Komendy powiatowe Policji* plan dochodów zrealizowano w 125,4%, a głównymi źródłami dochodów były: różne opłaty, w tym za pobyt osób zatrzymanych w celu wytrzeźwienia (§ 0690) – 622,6 tys. zł, grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (§ 0580) – 477,1 tys. zł, różne dochody (§ 0970) – 290 tys. zł. Badanie prawidłowości wymierzania należności z tytułu opłat za pobyt osób przyjętych do jednostki Policji w celu wytrzeźwienia (18,5% dochodów wykonanych w 2011 r.) wykazało, że zostały one ustalone w prawidłowej wysokości, zgodnej z § 29 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub

wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 20, poz. 192 ze zm.) oraz z decyzją nr 11/2010 Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 19 lutego 2010 r.

W miesiącach styczeń-marzec, maj oraz lipiec-grudzień 2011 r. pobrane przez Komendę dochody odprowadzono na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa w wysokościach i terminach zgodnych z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa (Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.). W dniu 4 kwietnia 2011 r. odprowadzono na ten rachunek dochody zawyżone o 192 456,06 zł. Kwota ta pochodziła ze środków przeznaczonych na wydatki Komendy, a na rachunek bieżący dochodów przekazano ją 31 marca 2011 r. Stanowiła ona równowartość odszkodowań wypłaconych od dnia 1 stycznia 2011 r. przez zakłady ubezpieczeń na rachunek bankowy podmiotu, któremu Komenda zleciła naprawę pojazdów (szkody komunikacyjne). Nieprawidłowe uznanie tych odszkodowań za dochody budżetowe było wynikiem przyjęcia stanowiska dyrektora Biura Finansów Komendy Głównej Policji (pismo l.dz. F-1357/2011 z dnia 14 lutego 2011 r.), stosownie do którego równowartość kwoty przekazanej przez ubezpieczyciela na rachunek podmiotu realizującego naprawę szkody należy traktować jako dochód budżetu państwa, i jako taki – odprowadzać na właściwy rachunek dochodów budżetu państwa. Ministerstwo Finansów zajęło w tej sprawie odmienne stanowisko (pismo z dnia 18 maja 2011 r. do Komendy Głównej Policji), zgodnie z którym dochód budżetu państwa stanowią wyłącznie odszkodowania mające charakter pieniężny wykonane kasowo. W związku z tym 192 456,06 zł odprowadzone na rachunek bankowy Ministerstwa Finansów uznano za nadpłatę dochodów budżetu państwa, a zwrotu tej nadpłaty dokonano w czerwcu 2011 r., poprzez nieodprowadzenie dochodów zrealizowanych wg stanu na dzień 5 czerwca (64 722,03 zł), 10 czerwca (22 108,02 zł), 15 czerwca (26 878,68 zł), 20 czerwca (52 451,13 zł) i 25 czerwca (26 296,20 zł z ogólnej kwoty zrealizowanych dochodów w wysokości 55 373,02 zł) – łącznie 192 456,06 zł. Wymienione kwoty przekazano, odpowiednio, w dniach 9, 14, 17, 24 i 28 czerwca 2011 r. z rachunku bieżącego dochodów budżetowych na rachunek bieżący wydatków budżetowych Komendy.

2. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. należności z tytułu dochodów budżetowych wyniosły 6 118,1 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2010 r. wzrosły o 442,3 tys. zł (o 7,8%). Zaległości netto wyniosły 5 987,8 tys. zł, tj. wzrosły o 1 319,9 tys. zł (o 28,3%) w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. Największe wzrosty należności (w tym zaległości) związane były ze zwiększonymi przypisami z tytułu postępowań regresowych (dochodzenie od sprawców odszkodowań wypłaconych funkcjonariuszom za poniesiony uszczerbek na zdrowiu), grzywnami od osób prawnych oraz opłatami za pobyt w jednostkach Policji osób zatrzymanych w celu wytrzeźwienia (wzrost liczby takich osób).

Analiza działań podejmowanych w odniesieniu do 10 dłużników o najwyższej kwocie zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. (wszystkie roszczenia o charakterze cywilnoprawnym), wynoszących od 58,1 tys. zł do 150,9 tys. zł (łącznie 727,1 tys. zł), wskazuje, że Komenda w odniesieniu do wszystkich dysponowała tytułami wykonawczymi wraz z nadanymi klauzulami wykonalności, do wszystkich skierowała wezwania do zapłaty, a w stosunku do siedmiu – skierowała wnioski do komornika o wszczęcie egzekucji (w pozostałych trzech przypadkach wezwania do zapłaty skierowano w marcu 2012 r.).

W 2011 r. w Komendzie nie zanotowano przypadków przedawnienia należności. Dokonano natomiast spisania z ewidencji księgowej należności w łącznej wysokości 135 tys. zł od 256 osób zmarłych, które były zadłużone z tytułu opłaty za doprowadzenie i pobyt w jednostce Policji w celu wytrzeźwienia. Ponadto wyksięgowano należności od dwóch dłużników w łącznej wysokości 4,6 tys. zł, tj. kwoty dochodzonych od nich regresów wynikających z wypłaty uposażeń policjantom będącym na zwolnieniu lekarskim wskutek uszczerbku na zdrowiu spowodowanym przez te osoby. Uzasadnienie spisania tych należności z ewidencji finansowo-księgowej Komendy było, w ocenie NIK, prawidłowe, zastrzeżenia natomiast budzi sposób ich wyksięgowania, gdyż odbyło się to z pominięciem konta 761 *Pozostałe koszty operacyjne*. Według opisu konta 761, zamieszczonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.), na stronie Wn tego konta ujmuje się m.in. pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się w szczególności kary, odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności. Należy również zauważyć, że wbrew wyjaśnieniom Anety Surmy-Mistarz – głównego księgowego, naczelnika Wydziału Finansów – stosownie do których przyjęty w jednostkach Policji zakładowy plan kont nie przewiduje na koncie 761 zapisów związanych ze spisaniem należności nieściągalnych, w ramach konta syntetycznego 761 w Komendzie

funkcjonują m.in. konta 761-03 *Przedawnione, umorzone i nieściągalne należności* oraz 761-07 *Przedawnione, umorzone i nieściągalne należności (dot. dochod. budżet.)*.

Należności umorzone w 2011 r. – i spisane w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych (tj. zaewidencjonowane na koncie 761) – wyniosły łącznie 9,5 tys. zł. Umorzenie tych należności nie budzi zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi również uwag do zasadności zawartych w 2011 r. ośmiu ugód, w wyniku których należności Skarbu Państwa, w łącznej wysokości 25 655,53 zł (wszystkie z tytułu jednorazowych odszkodowań wypłaconych funkcjonariuszom za poniesiony uszczerbek na zdrowiu), rozłożono na raty. Nieprawidłowością było jednak nieprzeksięgowanie 20 690,0 zł (tj. kwoty, która w wyniku zawartych ugód pozostała do zapłaty po 2011 r.) z konta 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* na konto 226 *Długoterminowe należności budżetowe*. Oznacza to, że sprawozdania budżetowe Rb-27 i Rb-N za 2011 r., jakkolwiek zgodne z ewidencją księgową, niewłaściwie prezentują stan zaległości netto (należności wymagalnych) Komendy. Nadkomisarz Aneta Surma-Mistarz – główny księgowy, naczelnik Wydziału Finansów – zapowiedziała dokonanie stosownej korekty zapisów księgowych konta 221 w celu przeniesienia należności lat następujących na konto 226.

3. Wydatki zrealizowane w 2011 r. przez Komendę wyniosły 564 703,8 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach (565 147,5 tys. zł) oraz 100,9% wydatków wykonanych w 2010 r. Zmiany w planie wydatków Komendy, w tym zwiększenia z rezerw celowych budżetu państwa, dokonywane były na podstawie decyzji Komendanta Głównego Policji i służyły realizacji zadań jednostki. Należy jednak zauważyć, że wysoki stopień zgodności wykonania wydatków z ich wielkościami zaplanowanymi (również w szczególności paragrafowej) był wynikiem licznych zmian planu finansowego w końcówce roku budżetowego, od 30 listopada plan zmieniano bowiem 11 razy, w tym od dnia 23 grudnia – 5 razy.

Zastrzeżenia NIK budzą stwierdzone dwa przypadki zmiany planu wydatków majątkowych Komendy po zaciągnięciu zobowiązań, których te zmiany dotyczyły:

- a) W dniu 30 listopada 2011 r. insp. Andrzej Szczalba – zastępca Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji – działający w imieniu Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji, zawarł umowę nr U-175/2011 z firmą RM Filipowicz Auto Salon Marek Filipowicz w Krakowie, której przedmiotem była dostawa dwóch fabrycznie nowych samochodów osobowo-terenowych marki Mitsubishi Pajero 3,2 DID INVITE w policyjnej wersji oznakowanej i nieoznakowanej za 329 800 zł (164 800 zł do sfinansowania z budżetu państwa, a 165 000 zł – z Funduszu Wsparcia Policji). Zmiana planu finansowego Komendy na 2011 r., uwzględniająca powyższy wydatek z budżetu państwa (zwiększenie o 164 800 zł), nastąpiła dopiero w dniu 27 grudnia 2011 r., tj. 27 dni po podpisaniu ww. umowy.
- b) W dniu 16 grudnia 2011 r. insp. Andrzej Szczalba – zastępca Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji – działający w imieniu Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji, zawarł umowę nr U-178/2011 z firmą Perkin Elmer Polska sp. z o.o. w Warszawie, której przedmiotem była dostawa wraz z instalacją i uruchomieniem zestawu do analizy substancji narkotycznych składającego się z chromatografu gazowego z detektorem masowym CLARUS 680 SQ8 oraz spektrofotometru w podczerwieni FTIR SPECTRUM TWO za 349 996,50 zł. Zmiana planu finansowego Komendy na 2011 r., uwzględniająca powyższy wydatek z budżetu państwa (zwiększenie o 350 000 zł), nastąpiła dopiero w dniu 27 grudnia 2011 r., tj. 11 dni po podpisaniu ww. umowy.

Zawarcie tych umów przed odpowiednimi zmianami planu wydatków stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) o finansach publicznych, stosownie do którego jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obowiązkowe oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich, z zastrzeżeniem art. 136 ust. 4 i art. 153. Stosownie do art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.) zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia określonego planem finansowym jednostki sektora finansów publicznych stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

4. Komenda terminowo zwróciła niewykorzystane na koniec roku środki budżetowe w łącznej wysokości 359 207 zł (w dniu 30 grudnia 2011 r.). Na koniec 2011 r. w Komendzie nie było zobowiązań wymagalnych, a zobowiązania niewymagalne wyniosły 36 318,9 tys. zł i dotyczyły przede wszystkim uposażeń, wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń (§§ 404, 405, 406, 407, 411, 412, 417, 418) w łącznej wysokości 33 419,4 tys. zł,

tj. 92,0% zobowiązań ogółem. Zapłacone w 2011 r. odsetki, w łącznej wysokości 10 944,15 zł, związane były z nieterminowym regulowaniem zobowiązań Komendy w 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do stanu pogotowia kasowego w Komendzie, w wyniku analizy nie stwierdzono bowiem przekroczenia w 2011 r. wysokości ustalonego pogotowia kasowego (25 tys. zł).

5. Z objętych badaniem środków z rezerw celowych w łącznej wysokości 1 527,2 tys. zł wykorzystano w 2011 r. 1 156,6 tys. zł (75,7%). Minister Spraw Wewnętrznych zablokował 84,4 tys. zł w trybie art. 177 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z niepełnym wykorzystaniem środków uruchomionych decyzjami Ministra Finansów, a 286,2 tys. zł zwrócono na rachunek Komendy Głównej Policji 30 grudnia 2011 r. Niepełne wykorzystanie wynikało m.in. z oszczędności uzyskanych w związku z przeprowadzonymi postępowaniami przetargowymi oraz mniejszą od zakładanej liczbą szkód komunikacyjnych. Środki z rezerw celowych wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w decyzjach o ich przyznaniu, tj. na: (a) sfinansowanie dodatków służby cywilnej wraz z pochodnymi dla 1 pracownika; (b) na realizację zadań związanych z rozbudową systemów klimatyzacji w węzłach sieci OST 112, zlokalizowanych w jednostkach Policji szczebla KWP/KMP/KPP; (c) na zakup i położenie kabli światłowodowych oraz budowę infrastruktury telekomunikacyjnej koniecznej do podłączenia dyspozytorni medycznych Państwowego Ratownictwa Medycznego, jednostek Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkich Centrów Zarządzania Kryzysowego, Wojewódzkich Centrów Powiadamiania Ratunkowego i urzędów wojewódzkich do węzłów sieci OST 112; (d) na zadania finansowane w 2010 r. ze środków gromadzonych na rachunku dochodów własnych oraz na zadania, które w 2010 r. realizowane były przez gospodarstwa pomocnicze. Przy wydatkach zachowano wymogi określone w ustawie Prawo zamówień publicznych.

6. W Komendzie nieprawidłowo realizowano obowiązek wynikający z ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.), bowiem liczba odbiorników radiowych i telewizyjnych, dla których zaplanowano i poniesiono w 2011 r. wydatki na opłaty abonamentowe, znacznie odbiegała (in minus) od liczby tego sprzętu wg ewidencji Komendy. Spośród 235 szt. odbiorników telewizyjnych w urzędach pocztowych zarejestrowanych było 105 szt. Z kolei z 347 szt. odbiorników radiowych zarejestrowano 105 szt., a z 1 271 pojazdów z grupy osobowych, osobowo-terenowych oraz furgonów zarejestrowano odbiorniki użytkowane w 584 samochodach. Uzasadnieniem powyższych różnic nie mogą być okoliczności podniesione w wyjaśnieniach podinsp. Franciszka Gładysza – naczelnika Wydziału Gospodarki Materiałowo-Technicznej – stosownie do których: (a) podstawą planowania i opłacania abonamentu RTV w odniesieniu do odbiorników telewizyjnych są normy należności na sprzęt kulturalno-oświatowy, wprowadzone na podstawie zarządzenia nr 88 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 stycznia 2009 r.; (b) 126 wież i radiomagnetofonów wykorzystywanych jest [...] *przeważnie do nagrywania [...] oraz odtwarzania*, czy też że (c) nie we wszystkich pojazdach można użytkować radiodbiorniki, ponieważ [...] *w trakcie pełnienia służby przeszkadzają w prowadzeniu wewnętrznej łączności Policji i utrudniają podejmowanie działań [...]*. W ocenie NIK argumentacja ta pozostaje bez związku z przepisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych. Stosownie do jej art. 2 ust. 1 za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych pobiera się opłaty abonamentowe, a ust. 2 tego artykułu wprowadza domniemanie, że kto posiada odbiornik radiofoniczny albo telewizyjny w stanie umożliwiającym natychmiastowy odbiór programu – używa tego odbiornika.

7. W 2011 r. Komenda realizowała trzy projekty finansowane z budżetu środków europejskich:

- w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – *Angielski na służbie! – szkolenia dla funkcjonariuszy małopolskiej i podkarpackiej Policji i Straży Granicznej w ramach przygotowań do EURO 2012*,
- w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego – *Partnerstwo na rzecz bezpieczeństwa w regionach oraz Małopolska Platforma Elektronicznej Komunikacji Policji*.

Projekt realizowany w ramach POKL oraz pierwszy z projektów realizowanych w ramach MRPO zakończono w 2011 r., poniesione w tym roku wydatki z budżetu środków europejskich wyniosły 100% planu po zmianach (odpowiednio: 833,7 tys. zł i 121,6 tys. zł), a wskaźniki projektów określone we wnioskach o dofinansowanie zostały osiągnięte lub przekroczone. W przypadku ostatniego z ww. projektów pierwotny plan finansowy na 2011 r. wyniósł 13 928,0 tys. zł (w całości na wydatki majątkowe), plan po zmianach – 3 022,4 tys., natomiast wykonanie wydatków – zaledwie 0,9 tys. zł za wykonanie tablicy informacyjnej. Jak wyjaśniono, przyczyną niskiego stopnia realizacji wydatków było opóźnione zawarcie porozumienia z Zarządem Województwa Małopolskiego na dofinansowanie projektu (preumowa z dnia 7 października 2010 r., wniosek aplikacyjny z dnia 30 grudnia 2010 r., porozumienie z dnia 8 czerwca 2011 r.), konieczność przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych w lokalizacji projektu oraz kwotowa wartość projektu, przekraczająca tzw. *progi unijne*,

dopuszczająca do składania ofert z obszaru Unii Europejskiej, co znacząco wpływa na wydłużenie procedury udzielenia zamówienia.

W rezultacie wydatki Komendy z budżetu środków europejskich wyniosły ogółem w 2011 r. 956,2 tys. zł, tj. 6,5% planu pierwotnego oraz 24,0% planu po zmianach. Realizowane one były na podstawie zleceń płatności składanych bez opóźnień w Banku Gospodarstwa Krajowego. Dane zawarte w rocznym sprawozdaniu Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w kolumnie *wykonanie wydatków* były zgodne z wyodrębnioną ewidencją księgową dla projektów *Angielski na służbie!* i *Partnerstwo na rzecz bezpieczeństwa w regionach*, natomiast do zakończenia kontroli nie została wyodrębniona taka ewidencja dla projektu *Małopolska Platforma Elektronicznej Komunikacji Policji*. Niezależnie od tego w sprawozdaniu prawidłowo ujęto ww. wydatek w wysokości 0,9 tys. zł.

8. Badanie zgodności systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej Komendy wykazało, że spełniają one wymogi określone w ustawie o rachunkowości oraz w ustawie o finansach publicznych. W odniesieniu do systemu księgowości komputerowej uwagę budzi brak powiązania podsystemu płac z podsystemem finansowo-księgowym, umożliwiającym np. automatyczne przenoszenie zapisów pomiędzy tymi podsystemami.

Najwyższa Izba Kontroli wydaje pozytywną opinię w zakresie formalnej poprawności dowodów i zapisów księgowych oraz w odniesieniu do wiarygodności ksiąg rachunkowych. Oceny dokonano przy pomocy aplikacji *Pomocnik kontrolera* ver. 5.2. Badaniem objęto 138 dowodów księgowych o łącznej wartości 20 847,9 tys. zł (z populacji wynoszącej 31 821,8 tys. zł), w tym: z doboru losowego 108 dowodów na kwotę 7 876,6 tys. zł, z doboru obligatoryjnego 20 dowodów na kwotę 11 912,0 tys. zł oraz z doboru celowego 10 dowodów na kwotę 1 062,2 tys. zł. W trakcie badania wykryto osiem nieprawidłowości, w tym jedna dotyczyła nieprawidłowej daty operacji i daty sporządzenia dowodu, trzy – nieprawidłowej daty dokonania operacji, a cztery – braku opisu operacji. Nieprawidłowości nie stwierdzono w zakresie formalnej poprawności dowodów księgowych, kontroli bieżącej i dekretacji, prawidłowości zapisów w dzienniku oraz błędów zapisów mających wpływ na sprawozdawczość.

Badanie dokumentacji dotyczącej wybranej próby wydatków (19 785,6 tys. zł z doboru losowego i obligatoryjnego oraz 1 062,2 tys. z doboru celowego – powiększonego dodatkowo o 4 645,4 tys. zł) wykazało, że wydatki były planowe, celowe, rzetelnie skalkulowane, gospodarne i legalne, w tym z punktu widzenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (z wyjątkiem wydatku na dostawę wraz z instalacją i uruchomieniem zestawu do analizy substancji narkotycznych składającego się z chromatografu gazowego z detektorem masowym CLARUS 680 SQ8 oraz spektrofotometru w podczerwieni FTIR SPECTRUM TWO, o którym mowa niżej), a efekty uzyskane w ich wyniku służyły realizacji zadań statutowych Komendy.

Zastrzeżenia NIK budzi udzielenie zamówienia na dostawę wraz z instalacją i uruchomieniem zestawu do analizy substancji narkotycznych składającego się z chromatografu gazowego z detektorem masowym CLARUS 680 SQ8 oraz spektrofotometru w podczerwieni FTIR SPECTRUM TWO, przez insp. Andrzeja Szczalbę – zastępcę Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji – w trybie negocjacji bez ogłoszenia, na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Stosownie do tego przepisu zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli przedmiotem zamówienia są rzeczy wytwarzane wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych lub rozwojowych, a nie w celu zapewnienia zysku lub pokrycia poniesionych kosztów badań lub rozwoju. Wymienione wyżej urządzenia firmy Perkin Elmer Polska sp. z o.o. w Warszawie w sposób oczywisty tego warunku nie spełniają, a tym samym przesłanka wyboru tego trybu nie została spełniona. Zgodnie z art. 17 ust. 1b pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że Komenda dokonywała wydatków znacznie przed wymagalnym terminem płatności. Kontrola próby 81 wydatków w łącznej wysokości 13 922,0 tys. zł wykazała, że 17 z nich w kwocie 9 847,4 tys. zł (70,7%) zostało zrealizowanych w terminach od 11 do 29 dni przed obligatoryjnym terminem płatności, przy czym w 4 przypadkach miało to związek z upływem roku budżetowego. Zdaniem NIK jednostki sektora finansów publicznych powinny regulować swoje zobowiązania z możliwie najmniejszym wyprzedzeniem w stosunku do obligatoryjnych terminów płatności, co sprzyja oszczędnemu działaniu oraz rzetelnemu zarządzaniu środkami na rachunkach bankowych.

9. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do realizacji w Komendzie wydatków na wynagrodzenia, które nie przekroczyły wielkości planowanych. W 2011 r. wydatki te wyniosły 405 067,8 tys. zł i były niższe o 75,5 tys. zł od wydatków na wynagrodzenia w roku 2010 (o 0,02%). Przeciętne zatrudnienie w 2011 r. wyniosło 8 905 osób (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) i było niższe od zatrudnienia w 2010 r. o 48 etatów, przy czym w rozdz. 75420 *Komenda Główna Policji* się nie zmieniło (101 etatów), w rozdz. 75404 *Komendy wojewódzkie Policji* wzrosło o 19 etatów (do 1 948 etatów), a w rozdz. 75405 *Komendy powiatowe Policji* spadło o 67 etatów (do 6 856 etatów). Z kolei przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego w 2011 r. wyniosło 3 791 zł i było wyższe od takiego wynagrodzenia w 2010 r. o 20 zł (o 0,5%). W poszczególnych rozdziałach wynagrodzenie w 2011 r. wyniosło: rozdz. 75402 – 5 416 zł (wzrost o 1,5% w stosunku do roku 2010), rozdz. 75404 – 3 866 zł (wzrost o 0,4%), rozdz. 75405 – 3 745 zł (wzrost o 0,5%).

10. Inwentaryzację aktywów i pasywów Komendy oraz podległych jednostek organizacyjnych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. przeprowadzono w terminie i zakresie wymaganym art. 26 ustawy o rachunkowości – z wyjątkiem inwentaryzacji gruntów. Dla gruntów znajdujących się w trwałym zarządzie Komendy nie określono bowiem (do 7 marca 2012 r.) wartości ewidencyjnej w księgach rachunkowych, w związku z czym nie można było przeprowadzić ich inwentaryzacji na dzień 31 grudnia 2011 r. w terminie do dnia 15 stycznia 2012 r. (zgodnie z wymogiem art. 26 ust. 3 pkt 1 tej ustawy). Tym samym inwentaryzację gruntów – z której sprawozdanie zatwierdził insp. Andrzej Szczałba, zastępca Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji – przeprowadzono niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, który wymaga porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Zgodnie art. 18 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

11. Najwyższa Izba Kontroli wydaje ocenę pozytywną z zastrzeżeniami prawidłowości i rzetelności sporządzenia rocznych sprawozdań: o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23), z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28), o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) oraz o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z). Sprawozdania – uwzględniając korekty sprawozdań Rb-27 dla rozdziałów 75404 i 75405 oraz sprawozdania Rb-N z 28 marca 2012 r. – zostały sporządzone na podstawie danych z ewidencji księgowej oraz zostały przekazane dysponentowi środków budżetu państwa drugiego stopnia, tj. Komendzie Głównej Policji, w terminach wymaganych przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103) (Rb-23, Rb-27 i Rb-28) oraz przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. Nr 43, poz. 247) (Rb-N, Rb-Z). Zastrzeżenia odnoszą się do sprawozdań Rb-27 i Rb-N i zostały opisane w pkt 2 wystąpienia.

12. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie – z zastrzeżeniami – wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Policji. Wydatki Funduszu w 2011 r. były ponoszone na cele przewidziane w art. 41 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.), tj. na pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, rekompensaty pieniężnej dla policjantów za czas służby przekraczający normę oraz nagrody dla policjantów za osiągnięcia w służbie. Uchybienia polegały na nieprawidłowej konstrukcji planu finansowego Funduszu – jego zmiana z dnia 31 marca 2011 r. polegała bowiem m.in. na zwiększeniu planowanych przychodów o kwotę 42 461 zł, tj. kwotę stanowiącą pozostałość środków Funduszu z 2010 r. W konsekwencji w sprawozdaniach Rb-33 i Rb-40 za 2011 r. dwukrotnie uwzględniono ww. kwotę – w pozycjach dotyczących stanu Funduszu na początku roku oraz w kwotach planowanych przychodów. Nieprawidłowością było również ewidencjonowanie części wydatków Funduszu z pominięciem konta rozrachunkowego 251 *Rozrachunki Funduszu Wsparcia Policji*, co jednak zostało skorygowane jeszcze w trakcie kontroli NIK.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Usprawnienie mechanizmów kontroli w obszarach, w których wystąpiły nieprawidłowości.
2. Podjęcie działań zmierzających do ewidencjonowania przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych należności na koncie 761 *Pozostałe koszty operacyjne*.
3. Dokonanie korekty zapisów księgowych odnoszących się do należności rozłożonych na raty, a w konsekwencji – stosownej korekty sprawozdań Rb-27 i Rb-N.

4. Wniesienie opłat abonamentowych za wszystkie posiadane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne, będące w stanie umożliwiającym natychmiastowy odbiór programu, wraz z należnymi odsetkami jak dla zaległości podatkowych.
5. Utworzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla projektu *Małopolska Platforma Elektroniczna Komunikacji Policji*.
6. Regulowanie zobowiązań Komendy z możliwie najmniejszym wyprzedzeniem w stosunku do wymagalnych terminów płatności.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu – w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie – na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i realizacji wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się – zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Akta kontroli